

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה לד

יותר משלש מאות מיל. תימה לר"י: והא ליכא מעיבא לרעא אלא תלחא פרסי* וי"ל: שהיו נגדשין והולכין למעלה מן העננים. ירושלמי, רבי לוי אומר: עד לכו של רקיע. תמן אמרין: עד צבל, נאמר כאן "הרחק" ונאמר להלן "מארץ רחוקה מצבל".

עודם בירדן אמר להם יהושע.

[ירושלמי], אמר ריש לקיש: בירדן קיבלו עליהן את הנסמרות. אמר להן יהושע: אם אין אתם מקבלין את הנסמרות - המים צלין ושוטפין אתכם. אמר רבי סימון ז"ר זצ"ל: ויאות, תדע לך שהוא כן, שהרי עכן חטא ורובס של סנהדרין נפלה צע. אמר ר' לוי: ציבנה הוטרסה הרלוועה, יתה צת קול ואמרה: אין לכס עסק בנסמרות. **גמורי** כל זונא. ירושלמי: לא דמי ההוא דטעין מן ארעא אל ארכצומיה, ומן ארכצומיה לכתיפיה, לההוא דתלי ליה [מן ארעא על כתיפיה], ולא דמי ההוא דתלי ליה לההוא [דלוחין טעין ליה].

טורטני וטורטני דטורטני.

פירש ר"ח: דטורטני בלשון יון קנה של מאזנים. וכילד נשאוהו ונתנו האשכול על גבי חצלים, ונתנו מוטות בחצלים צבקה העמודים המסורגים והאשכול. נתן מוט א' מן הקצה מזה הראש, וכיוצא בזה בראש מקצה האחר. נמלאו שתי מוטות בראש העמודים המסורגים בחצלים, והאשכול נתון בחצלים.* ועל כל מוט מאלו המוטות שתי מוטות פחותין מהן, מוט בראש זה ומוט בראש זה, נמלאו ארבע מוטות בראשי שני מוטות הגחונים בראשי העמודים. וכל מוט ומוט מאלו ד' מוטות היו טועים אותו שני אנשים, נמלא שניה סובלין את האשכול. וזה פירוט טורטני וכו' - כלומר, מוטות ומוטות על מוטות.

ירושלמי: כתיב "איש אחד איש אחד למטה", על דעמיה דרבי ישמעאל דו אומר לשונות ריבוי הן - שנים עשר היו; ששנה באשכול, ארבעה בחאנים ורימונים וזנשאי כלים. על דעמיה דרבי עקיבא דו אומר *לשונות כפולים - עשרים וארבעה היו; ט"ז באשכול, ששנה בחאנים ורימונים וזנשאי כלים. על דעמיה דרבי ישמעאל טורטנין, על דעמיה דרבי עקיבא טורטנין וטורטרי טורטנין.

תוספות שאני

ממשמע שנאמר במוט אינו יודע שבשנים אמר ר' יצחק טורטני וטורטני דטורטני משוי ומשוי תחת משוי שהתחתונים מסייעים את העליונים ובכל מוט אחד היה מוטות קטנים אחד לראש האחד ואחד לראש השני והולכין באלכסון (כוה). וד' בני אדם נושאים מוט אחד וד' אחרים נושאים מוט אחד וד' יצחק לא מקרא שמיע ליה. וא"ת מנא לן דרבי ח' בני אדם דלמא ה"פ אינו יודע שבשנים א' דצריך בני אדם למוט אחד ולשני מוטות ד' בני אדם ובר"ח הכי ומה ת"ל בשני מוטות דצריך לכל מוט ומוט ב' מוטות לב' ראשי המוט ולא היו המוטות באלכסון כדי שלא יפול האשכול לארץ אלא האשכול היתה מונחת על המוטות כמין דף שהולכת מזה לזה (כוה). וצריך שני בני אדם לד' ראשי המוטות ואם כן הווי ח' בני אדם ור"ת פי' דנפקא לן במוט ר"ל שנים דשני בדין דו למוטת הוהב מוט דקרא ר"ל שנים: שלח

ובין שניטבילו בו. בשפת מנחתם צקניטמן לתוכו - סורו המים לחוריהם. שלא היו יורדין מן הפהנים ולמשן, אלא שם עומדים, והמים הצאים תמיד נגזפים ועולין למעלה, פדכמיז: "קמו נד אחד". והפהנים עמדו שם עד שצברו פולס: פמה גזבון של מים גרס. י"ב מיל בנגד מחנה ישראל. שהיו שנים עשר תורה אור מיל על שנים עשר מיל, והם עברו פתיים - רחצו מתיקה עברו יתד פמות שהו, רחצו שנים עשר מיל. נמלאו שלא שהו צעבון אלא מהלך שנים עשר מיל של אורך מתיקה, עד שעלו לחוריהם של סוף המתיקה, וינגדו גזבו המים. היו אומר מים קלים. לרין מן האדם. וא"כ שהמים לא גזבו אלא שנים עשר מיל וסורו למקומם - נמלא שעדין לא הספיקו לעבור, וצלין מים ושוטפין אותן. בפי' אולמות, ארוקולו"ד. ואף רחב אמרה לשלוחי יהושע. קודם שצברו את הירדן, שעל קרעית ים סוף היו מתפזזין עדיין. עודם בירדן אמר להן יהושע בו. פדכמיז: והפהנים נושאי הארון עומדים צהוף הירדן עד פס של הדברים אשר ליה ה' את יהושע לדבר אל העם. וזהו הדבר, דקי' כתיב צמטה: "פי חסם עזרים את הירדן אלא לרין נגען והורשם" וגו'. כלומר, פשיעצרו את הירדן התנה עמם על מנת להורישם ושוטפין אותם גרסין צקניטתא. הרימו לבם וגו'. הם האנשים שהקומו פחת מנצ רגלי הפהנים לזכרון, להיות סימן לנשים שצברו חצות את הירדן. שאו מזה מתוך הירדן ממצב וכו'. הם שהקומו צבר עיבל וצנו המוצא, וקפלוס וקצעים צנגל. דמדלי איניש אבתפיה. והאדם עלמו מגביהו על פתיסו ואין אחר מסייעו. תילתא דטעוניה הוא. אינו אלא שלש משאוי שנושא פשמטעינו אחר. נמלא שהיה כל אחד מן נושא משא ק"ץ סאין. ומבאן אתה מושב. פמה היה צאפול שפאסיהו שמה אגשים, והיו מסייעין זה את זה פשמרמין אותו על פתיסן: ממשמע שנגמל* וישאיהו"י אינו יודע שצבנים. אמר רבי יצחק טורטני וטורטני דטורטני, משאוי ומשאוי פחת משאוי. שהפחותים מסייעין את העליונים, וצבל אחד היו שני מוטות. פינדז שני מוטות הולכין זה אצל זה וצברע נשאין אותם, ושני מוטות אחרים וצברע צני אדם נושאין אותם, והם צבלכסון פפחת שנים העליונים, מוט אחד לאש לראש צבלכסון. ורבי יצחק לאו מקרא שמיע ליה, אלא דפשיטא ליה דרימוון ותאינה סגי צבנים, ויהושע וכלל לא שאלו פלוס - פשו להו פתיקא לאשכול, ואם לאו מדרש הראשון המלמדנו דלאו מוט אחד קאמר קרא - יצחק לשמיעני דשני משאות היו שם, וכל אחד שני מוטות. שלא היו באותה עצה. להציא אפול משהיה פנה. שהפחותים לא גזבו המים אלא שנים עצה. פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא; חד אמר: דדברי רבי יהודה פחנייתן

ובין שניטבילו רגלי כהנים במים חזרו הפנים לאחוריהם, שנאמר: "וכבוא נושאי הארון עד הירדן וגו' ועמדו המים הירודים בזממיה קמו נד אחד". וכמה גזבון של מים - שנים עשר מיל על שנים עשר מיל, בנגד מחנה ישראל, דברי ר' יהודה. אמר לו ר' אלעזר בר' שמעון: דדברי, אדם קל או מים קלים? הוי אומר מים קלים, אם פן באין מים ושוטפין אותן! אלא מלמד, שהיו מים נגדשין ועלין בפי' על גבי בפי', יתר משלש מאות מיל, עד שראו אותן פ' מלכי מזרח ומערב, שנאמר: "ויהי כשמוע פ' מלכי האמורי אשר בעבר הירדן ימה וכ' מלכי הפנעני אשר על הים את אשר הוביש ה' את מי הירדן מפני בני ישראל עד עברם וימים לבבם ולא היה בהם עוד רוח מפני בני ישראל". ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע: "כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף" וגו', וכתוב: "ונשמע וימים לבבנו ולא קמה עוד" וגו'. *עודם בירדן אמר להם יהושע: דעו על מה אתם עוברים את הירדן - על מנת שתורישו את יושבי הארץ מפניכם, שנאמר: "והורשתם את פ' יושבי הארץ מפניכם" וגו'. אם אתם עושין פן - מוטב, ואם לאו - באין מים ושוטפין אותיכם. מאי "אותיכם" - אותי ואתכם. עודם בירדן אמר להן יהושע: "הרימו לכם איש אבן אחת על שכמו למספר שבטי ישראל" וגו', וכתוב: "למען תהיה זאת אות בקרבכם פי ישאיון בניכם מחר לאמר מה האנשים האלה לכם" וגו' - סימן לבנים שעברו אבות את הירדן. עודם בירדן אמר להן יהושע: "שאו לכם מזה מתוך הירדן ממצב רגלי הפהנים הכן שתים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם והנחתם אותם במדון אשר תלינו בו הליצה" וגו'. יבוא בפ' מדון ומדון - ת"ש: "אשר תלינו בו הליצה". אמר רבי *יהודה: אבא חקפתא, ורבי אליעזר פן מתאי, וחניניא פן חניניאי, עמדו על אותן אבנים ושיערום, פ' אחת ואחת שקורה בארבעים סאה, וגמירי דטעונוא דמדלי איניש לכתיפיה תילתא דטעוניה הוי, מבאן אתה מחשב באשבור, שנאמר: "וישאוהו במוט בשנים".

במשמע שנאמר "במוט" אינו יודע שבשנים? מה תלמוד לומר "בשנים" - בשני מוטות. אמר רבי יצחק: טורטני וטורטני דטורטני, הא ביצד? שמנה נשא אשפר, אחד נשא רימוון, ואחד נשא תאינה. יהושע וכלב לא נשאו פרום, אי פעית אימא - משום דחשיבי, ואי פעית אימא - שלא היו באותה עצה. פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא; חד אמר: דדברי רבי יהודה פחנייתן

אחר מימין ואחר משמאל וידעין ליה מרכיב ועל מוכח הוה יפרשו בנד את נראה ל"ל ולרין צ' בני אדם למוט אחד אלא כשנים צ' מוטות והיו ד' בני אדם ופכ"ת.

אחד מימין ואחר משמאל וידעין ליה מרכיב ועל מוכח הוה יפרשו בנד את נראה ל"ל ולרין צ' בני אדם למוט אחד אלא כשנים צ' מוטות והיו ד' בני אדם ופכ"ת.

[תוספתא פ"ח]

אחד מימין ואחר משמאל וידעין ליה מרכיב ועל מוכח הוה יפרשו בנד את נראה ל"ל ולרין צ' בני אדם למוט אחד אלא כשנים צ' מוטות והיו ד' בני אדם ופכ"ת.

גליון הש"ס

תום' ד"ה טורטני וכו' לשונות כפולים כ"ד היו. ע"י כמתני' ריש סנהדרין ומנין לעלה כו'.

אחד מימין ואחר משמאל וידעין ליה מרכיב ועל מוכח הוה יפרשו בנד את נראה ל"ל ולרין צ' בני אדם למוט אחד אלא כשנים צ' מוטות והיו ד' בני אדם ופכ"ת.

